

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců JUDr. Tomáše Foltase a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **P. Č.**, zastoupen JUDr. Ing. Pavlem Cinkem, LL.M., advokátem se sídlem Veleslavínova 363/33, Plzeň, proti žalovanému: **Krajský úřad Karlovarského kraje**, se sídlem Závodní 353/88, Karlovy Vary, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 2. 2019, č. j. 17 A 50/2019 - 10,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 2. 2019, č. j. 17 A 50/2019 - 10, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 6. 9. 2017 č. j. 1534/DS/17-3, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Cheb ze dne 19. 4. 2017, č. j. MUCH 33086/2017, kterým byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a byla mu uložena pokuta ve výši 1 900 Kč a povinnost nahradit náklady spojené s projednáváním přestupku ve výši 1 000 Kč.

II.

[2] Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji odmítl usnesením ze dne 25. 2. 2019, č. j. 17 A 50/2019 - 10.

[3] V odůvodnění usnesení krajský soud poukázal na to, že napadené rozhodnutí žalovaného bylo doručováno žalobci prostřednictvím provozovatele poštovních služeb do vlastních rukou na adresu jeho trvalého bydliště X. Vzhledem k tomu, že žalobce nebyl dne 8. 9. 2017 při doručování zastižen a napadené rozhodnutí mu nebylo možné doručit, byla písemnost uložena v souladu s § 23 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalobci byla zanechána výzva k vyzvednutí uložené zásilky s poučením o důsledcích nevyzvednutí nebo odmítnutí převzetí zásilky. Jelikož si žalobce uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla uložena a připravena k vyzvednutí, nevyzvedl, považuje se napadené rozhodnutí za doručené fikcí dnem 18. 9. 2017 (viz § 24 odst. 1 správního řádu) a zásilka byla dne 20. 9. 2017 vhozena do schránky. Dvuměsíční lhůta pro podání žaloby tak uplynula dne 20. 11. 2017. Žaloba byla přitom soudu doručena elektronicky prostřednictvím datové schránky až dne 11. 2. 2019, tj. po uplynutí zákonem stanovené lhůty pro podání žaloby. Žaloba byla tudíž podána opožděně, a proto ji krajský soud odmítl.

III.

[4] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, ve které namítal, že krajský soud dospěl k nesprávnému závěru, že žaloba byla podána opožděně. Poukázal na to, že má již několik let zřízenou datovou schránku, a to především z toho důvodu, že se převážnou dobu zdržuje v zahraničí. Není proto v jeho možnostech pravidelně kontrolovat poštu v místě jeho trvalého bydliště, kde v současné době žije pouze jeho matka, se kterou však nemá dobré vztahy. Rovněž poukázal na skutečnost, že v době od 28. 8. 2017 do 1. 10. 2017 čerpal dovolenou v zahraničí, a proto neměl přístup k poštovní schránce na adrese svého trvalého bydliště. S ohledem na § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“), má za to, že rozhodnutí žalovaného mu nebylo řádně doručeno, když toto rozhodnutí bylo doručováno na adresu jeho trvalého bydliště, nikoliv však do datové schránky. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného tak nemohla být podána opožděně. V této souvislosti stěžovatel dále odkázal na judikaturu Nejvyššího soudu (usnesení ze dne 6. 11. 2013, sp. zn. 21 Cdo 3489/2012) a Nejvyššího správního soudu (rozsudky ze dne 22. 3. 2017, č. j. 6 As 5/2017 - 22, a ze dne 30. 11. 2016, č. j. 3 As 26/2016 - 45). Pokud tedy v rozporu se zákonem nebylo doručováno do datové schránky stěžovatele, nemohlo v dané věci dojít k fikci doručení, jak krajský soud v napadeném usnesení nesprávně dovodil. S ohledem na výše uvedené tak bylo porušeno právo na zajištění spravedlivé ochrany práv a oprávněných zájmů stěžovatele, neboť nesprávným způsobem doručení rozhodnutí správního orgánu mu byla znemožněna další procesní obrana, jíž by jinak právní předpisy umožňovaly. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

pokračování

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Jádrem sporu v posuzované věci je otázka, zda je správný závěr krajského soudu, že stěžovateli bylo rozhodnutí žalovaného doručeno dne 18. 9. 2017 a žaloba stěžovatele, podaná dne 11. 2. 2019, je proto opožděná. Je nepochybné, že v době odeslání předmětného rozhodnutí žalovaným, tedy dne 7. 9. 2017, měl stěžovatel zřízení datovou schránku, která byla zpřístupněna dne 10. 5. 2017 a od té doby byla trvale přístupná (viz sdělení Ministerstva vnitra ze dne 11. 3. 2019 založené na č. 1. 21 soudního spisu). V posuzované věci též od počátku není sporu o tom, že povaha doručované písemnosti (rozhodnutí žalovaného) umožňovala doručení do datové schránky.

[8] Podle § 19 odst. 1 správního řádu písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotovil. Správní orgán doručí písemnost prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Ustanovení § 19 odst. 2 téhož zákona definuje možnost doručit písemnost prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, vázanou na překážku písemnost doručit prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky. Tuto legislativní úpravu je proto třeba interpretovat jako zákonem předvídaný postup doručování, který by zásadně měl být dodržován.

[9] Obdobně zákon č. 300/2008 Sb. v § 17 odst. 1 obecně stanoví, že umožňuje-li to povaha dokumentu a má-li fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba zpřístupněnu svou datovou schránku, orgán veřejné moci doručuje dokument této osobě prostřednictvím datové schránky, pokud se nedoručuje veřejnou vyhláškou nebo na místě.

[10] Povinností správních orgánů doručovat primárně do datových schránek se zdejší soud v minulosti opakovaně zabýval. Například v rozsudku ze dne 10. 4. 2013, č. j. 4 As 6/2013 - 28, uvedl, že smysl právní úpravy způsobů doručování spočívá v tom, že se zásadně předpokládá, že každý je povinen zajistit si na adrese trvalého pobytu (adrese pro doručování) přebírání písemností zasílaných orgány veřejné moci a v opačném případě je povinen nést příslušné negativní následky včetně případné fikce doručení písemností, o kterých se případně adresát ve skutečnosti ani nedozvěděl. Pokud si však adresát zřídí datovou schránku, jeho povinnost kontrolovat poštu na adrese trvalého pobytu (adrese pro doručování) zaniká, neboť je oprávněn spoléhat, že orgány veřejné moci v souladu se zákonem budou veškeré písemnosti doručovat do datové schránky. V takovém případě je tedy uplatnění fikce doručení podle příslušných procesních ustanovení (v případě správního řízení podle § 23 odst. 4 správního řádu) vyloučeno. Lze rovněž poukázat na rozsudek ze dne 22. 3. 2017, č. j. 6 As 5/2017 - 22, kde zdejší soud jednoznačně konstatoval, že orgán veřejné moci doručuje dokumenty do datové schránky podle § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb. pokud má příjemce zřízení a zpřístupněnu datovou schránku k okamžiku vypravení doručované písemnosti.

[11] Je třeba poznamenat, že tyto závěry nejsou v rozporu s názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v rozsudku ze dne 4. 12. 2013, č. j. 1 As 83/2013 - 60. Ve zmíněném rozhodnutí totiž zdejší soud rovněž uvedl, že podle § 19 odst. 2 správního řádu má doručování do datové schránky přednost před doručováním prostřednictvím provozovatele poštovních služeb a platí to také při doručování fyzickým osobám, které si datovou schránku zpřístupnily v průběhu správního řízení. Rovněž akcentoval, že při

doručování písemnosti správní orgány musí respektovat zákonná pravidla. Nesmí tedy zásadně své písemnosti doručovat prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, pokud stěžovatel měl v dané době již zpřístupněnu datovou schránku. Z hlediska tehdy posuzované problematiky ovšem zároveň dospěl k závěru, že je třeba vycházet z materiálního pojetí právního institutu doručování, jímž je, v souladu s jeho smyslem, především seznámení účastníků řízení s doručovanou písemností. V nyní posuzované věci je tedy klíčové to, zda stěžovatel písemnost vskutku fyzicky obdržel. Pokud ano, samotná skutečnost eventuálního pochybení správního orgánu při doručování by neměla zásadní vliv.

[12] Znovu je třeba připomenout, že při doručování rozhodnutí žalovaného nebylo možné uvažovat o fikci doručení, neboť žalovaný měl povinnost doručit písemnost stěžovateli do datové schránky, o což se ani nepokusil. Zbývá tedy posoudit, zda (s ohledem na materiální pojetí doručování) lze dospět k závěru, že se stěžovatel seznámil s rozhodnutím žalovaného dne 20. 9. 2017, respektive po vložení zásilky do jeho domovní schránky.

[13] Nejvyšší správní soud se obdobnou situací zabýval již ve shora citovaném rozsudku ze dne 10. 4. 2013, č. j. 4 As 6/2013 - 28, v němž dospěl k závěru, že za situace, kdy z obsahu správního ani soudního spisu nevyplývá, že by si stěžovatel doručovanou písemnost (napadené rozhodnutí žalovaného) převzal, nelze závěr o doručení učinit ani z pouhé skutečnosti, že podle záznamu poštovního doručovatele byla zásilka po uplynutí úložní doby vhozena do poštovní schránky stěžovatele. Pokud totiž žalovaný nepostupoval procesně správným způsobem při doručování, a nemohla se v důsledku toho uplatnit fikce doručení, leží důkazní břemeno ohledně skutečného doručení napadeného rozhodnutí na žalovaném. K obdobnému závěru ohledně doručení rozhodnutí, jež mělo být doručováno datovou schránkou a nesprávně bylo doručováno poštou a vhozeno do poštovní schránky žalobce, dospěl zdejší soud také v rozsudcích ze dne 23. 4. 2015, č. j. 7 As 255/2014 - 36, a ze dne 30. 11. 2016, č. j. 3 As 26/2016 - 45. Jelikož v nyní posuzované věci jsou rozhodné okolnosti prakticky totožné, Nejvyšší správní soud neshledal důvod se odchýlit od svého dosavadního judikatorního přístupu; potvrzuje tedy, že z pouhého vhození rozhodnutí do schránky stěžovatele při (nesprávném) doručování poštou nelze současně dovodit, že se stěžovatel s doručovaným rozhodnutím skutečně seznámil.

[14] Lze tedy uzavřít, že žalovaný zanedbal svou povinnost před doručením rozhodnutí ověřit existenci datové schránky stěžovatele a předmětné rozhodnutí nesprávně doručoval prostřednictvím provozovatele poštovních služeb na adresu trvalého bydliště stěžovatele. Rozhodnutí žalovaného proto ze shora vyložených důvodů nemohlo být stěžovateli doručeno fikcí a z ničeho nelze ani dovodit, že by mu bylo dne 20. 9. 2017 doručeno v materiálním smyslu. Krajský soud proto posoudil otázku doručení rozhodnutí žalovaného stěžovateli nesprávně a nesprávně tak určil datum, od něhož běžela stěžovateli lhůta pro podání žaloby proti tomuto rozhodnutí.

[15] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

pokračování

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. září 2020

Mgr. David Hipšr
předseda senátu